

พฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงาน ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1*

THE BEHAVIOR OF SCHOOL ADMINISTRATORS RELATED TO THE PERFORMANCE OF TEACHERS IN THE PATHUM THANI PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 1

ปัญญา ศิริโชติ¹, เบลจรัตน์ ราชฉวาง² และ ศุภร ณะภาณะ³

Panya Sirichote¹, Benjarat Ratchawang² and Suporn Thanaphana³

¹⁻³คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยปทุมธานี

¹⁻³Faculty of Education, Pathumthani University, Thailand

Corresponding Author's Email: panya.s@gmail.com

วันที่รับบทความ : 30 มีนาคม 2568; วันที่แก้ไขบทความ 2 เมษายน 2568; วันที่ตอบรับบทความ : 3 เมษายน 2568

Received 30 March 2025; Revised 2 April 2025; Accepted 3 April 2025

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการหรือหัวหน้าฝ่ายบริหารงานบุคคลและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 จำนวน 226 คน ซึ่งสุ่มมาจากจำนวนประชากร 568 คน โดยทำการสุ่มตัวอย่าง 2 ขั้นตอน ขั้นตอนที่ 1 สุ่มจำนวนโรงเรียน 25 โรงเรียน เป็นการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วนโดยใช้น้ำหนักของโรงเรียนเป็นเกณฑ์ และขั้นตอนที่ 2 ใช้การสุ่มอย่างง่าย เป็นการสุ่มจำนวนครูจาก

Citation:

* ปัญญา ศิริโชติ, เบลจรัตน์ ราชฉวาง และ ศุภร ณะภาณะ. (2568). พฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1.

วารสารส่งเสริมและพัฒนาวิชาการสมัยใหม่, 3(2), 497-514.

Panya Sirichote, Benjarat Ratchawang and Suporn Thanaphana. (2025). The Behavior Of School Administrators Related To The Performance Of Teachers In The Pathum Thani Primary Educational Service Area Office 1. Modern Academic Development and Promotion Journal, 3(2), 497-514.;

DOI: <https://doi.org/10.>

Website: <https://so12.tci-thaijo.org/index.php/MADPIADP/>

โรงเรียนในแต่ละขนาด เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล ได้แก่ 1. แบบสอบถามพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา มีค่าความเชื่อมั่น 0.85 2) 2. แบบสอบถามการปฏิบัติงานของครูมีค่าความเชื่อมั่น 0.893 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบสมมติฐานโดยใช้การวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (Pearson's product-moment correlation coefficient)

ผลการวิจัย พบว่า 1. พฤติกรรมผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2. การปฏิบัติงานของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 โดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด 3. ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมผู้บริหารสถานศึกษา (X) กับการปฏิบัติงานของครู (Y) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 โดยรวมและรายด้าน มีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ: พฤติกรรมผู้บริหารสถานศึกษา, การปฏิบัติงานของครู

Abstract

This research aimed to study the behavior of school administrators in relation to the performance of teachers under the Office of the Primary Educational Service Area 1, Pathum Thani. The sample group used in the research was 226 directors, deputy directors or heads of personnel administration and teachers under the Office of the Primary Educational Service Area 1, Pathum Thani, who were randomly selected from a population of 568. The sampling method used 2 steps: Step 1, 25 schools were selected by stratified sampling using proportional sampling using school size as the criterion. Step 2 used simple random sampling to select teachers from schools of each size. The instruments used for data collection were 1. School administrators' behavior questionnaire with a reliability of 0.85, 2. Teachers' performance questionnaire with a reliability of 0.893. The statistics used for data analysis were percentage, mean, and standard deviation. The hypothesis was tested using Pearson's product-moment correlation coefficient.

The findings were as follows: 1. the behavior of school administrators under the Office of the Primary Educational Service Area 1, Pathum Thani, overall and in each aspect was at a high level. 2. The performance of teachers under the Office of the Primary Educational Service Area 1, Pathum Thani, overall and in each aspect was at the highest level. 3. The relationship between the behavior of school administrators (X) and the performance of teachers (Y) under the Office of the Primary Educational Service Area 1, Pathum Thani, overall and in each aspect was positively related with statistical significance at the .01 level.

Keywords: Behavior of school administrators, Teacher performance

บทนำ

การศึกษาในศตวรรษที่ 21 เป็นยุคของการศึกษาที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วที่แวดล้อมด้วยประเทศต่าง ๆ โดยมีความเชื่อมโยงกันมากขึ้น ระบบการศึกษาจำเป็นต้องปรับตัวตามไปด้วยอย่างรู้เท่าทัน และการเปลี่ยนแปลงนี้ไม่ใช่เพียงแต่ปฏิรูปการศึกษาเพียงครั้งคราว แต่ต้องมีการพัฒนาและปรับปรุงเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่องให้ตอบสนองกับความต้องการของเยาวชน สังคมและตลาดแรงงานในยุคใหม่ โดยผู้กำหนดนโยบายและบุคลากรทางการศึกษาต่างให้ความสำคัญกับการศึกษาควรมุ่งเน้นการเตรียมความพร้อมให้เยาวชนได้มีทักษะที่จำเป็นต่อการใช้ชีวิตและสอดคล้องกับสังคมที่เปลี่ยนไป แม้ในช่วงสองทศวรรษที่ผ่านมาไทยจะมีความก้าวหน้าในการเข้าถึงการศึกษาตั้งแต่ระดับอนุบาลจนถึงระดับมัธยมศึกษา รวมทั้งมีการปฏิรูปเชิงโครงสร้างเพื่อปรับปรุงคุณภาพการศึกษา แต่ประเทศไทยยังคงต้องประสบความท้าทายอีกหลายด้าน เช่น นักเรียนยังขาดทักษะพื้นฐานสำคัญหลายด้าน อัตราส่วนที่เด็กไม่เข้าศึกษาต่อยังมีจำนวนค่อนข้างสูง ทำให้เยาวชนของไทยจำนวนมากขาดทักษะที่จำเป็นต่อการการทำงานที่ทันต่อการเปลี่ยนแปลงในวิถีชีวิตยุคใหม่ การปรับปรุงระบบการศึกษาและการพัฒนาทักษะจึงเป็นเรื่องสำคัญที่จะทำให้ประเทศไทยบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี รวมทั้งจะช่วยเพิ่มศักยภาพ โอกาสและความเท่าเทียมในทุกด้านของสังคมไทยและสังคมโลก อีกทั้งแนวโน้มที่ประเทศกำลังเข้าสู่การเป็นสังคมผู้สูงอายุและสัดส่วนของประชากรในวัยทำงานที่ลดลงอย่างมากและต่อเนื่อง ทำให้ทรัพยากรมนุษย์ที่มี

ทักษะอันเป็นปัจจัยสำคัญของความสามารถในการแข่งขันของไทยทั้งในปัจจุบันและในอนาคต ดังนั้นการพัฒนาคุณภาพของระบบการศึกษา ตลอดจนสมรรถนะและทักษะของผู้สำเร็จการศึกษา จะเป็นหัวใจสำคัญที่จะสามารถแก้ปัญหาดังกล่าวได้ (ธนพล สะพังเงิน, 2564: 1)

การบริหารการศึกษาในสถานศึกษาย่อมมีผลต่อการศึกษาของชุมชน โดยการบริหารจะมีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใดนั้นจะขึ้นอยู่กับผู้บริหารสถานศึกษาเป็นสำคัญส่วนหนึ่ง เพราะผู้บริหารมีความใกล้ชิดกับครู และชุมชนมากที่สุด ผู้บริหารจึงมีความสำคัญต่อการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาสถานศึกษาอันจะนำไปสู่ความสำเร็จที่มีประสิทธิผล ซึ่งเป็นเรื่องยาก ด้วยเหตุเพราะผู้บริหารต้องเผชิญกับปัญหาและการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ ตลอดจนความท้าทายที่ต้องนำพาบุคลากรในสถานศึกษาปฏิบัติการกิจสู่ความสำเร็จ ดังนั้น สิ่งสำคัญที่ผู้บริหารจะต้องระลึกไว้เสมอ คือการใช้ความอดทนในการแก้ปัญหาและการสร้างมนุษยสัมพันธ์ที่ดีให้เกิดในการทำงาน ดังที่พรชัย เจดามาน (2560: 1) ได้กล่าวถึงผู้นำในบทความ ผู้นำในศตวรรษที่ 21: ไทยแลนด์ 4.0 ไว้ว่าทักษะของผู้นำศตวรรษที่ 21: ไทยแลนด์ 4.0 ที่จะประสบความสำเร็จและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อองค์กรนั้นผู้บริหารจำเป็นต้องมีการควบคุม ดูแลทรัพยากรที่มีอยู่อย่างคุ้มค่า เพื่อให้การจัดการมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล และมงคล จิตรโสภณ (2566: 49) ที่กล่าวว่า การพัฒนาทักษะไทยแลนด์ 4.0 เป็นผลมาจากการขับเคลื่อนประเทศไปสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืนอย่างพอเพียงภายใต้ประเทศไทย 4.0 และการเป็นจุดเริ่มต้นยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ภายใต้แนวคิดประชารัฐ การวิจัยพัฒนาบุคลากรการศึกษา และผู้เรียนภายใต้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้วยการรู้จักเติมเต็ม พอเพียง แบ่งปัน รับผิดชอบ และให้คุณค่า รวมทั้งการหาความรู้อย่างต่อเนื่อง เกิดเป็นการศึกษาไทย 4.0 (Thai Education 4.0) คือ การสร้างเด็กและเยาวชนไทยในยุคไทยแลนด์ 4.0 (Thailand 4.0) ให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ในศตวรรษที่ 21 ด้วยการพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข เป็นไปตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (2542) มาตรา 6 รวมทั้งส่งเสริมให้มีความรู้ความสามารถและมีทักษะในการประยุกต์ให้เข้าถึงเทคโนโลยีและส่งเสริมให้สร้างนวัตกรรมใหม่ๆ เพื่อเป็นตัวขับเคลื่อนประเทศและสามารถขยายผลในเชิงพาณิชย์ได้

การบริหารสถานศึกษาให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้นั้นพฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาถือเป็นสิ่งสำคัญยิ่ง ดังที่ Likert (1967: 120) กล่าวว่า พฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการปฏิบัติงานให้

ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ ผู้บริหารที่จะสามารถนำองค์การไปสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้ได้นั้นจะต้องหนดพฤติกรรมของตนเองให้เหมาะสม โดยจะต้องมีความสามารถในการประสานความร่วมมือ ร่วมใจของครูในโรงเรียนให้สามารถใช้ความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนการสอนถ่ายทอดความรู้ให้แก่ผู้เรียนอย่างเต็มความสามารถอันจะเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนอย่างสูงสุด นอกจากนี้พฤติกรรมของผู้บริหารยังมีอิทธิพลต่อโครงสร้าง กระบวนการ และวิธีการทำงาน รวมถึงมีอิทธิพลต่อขวัญของครู อาจารย์ พฤติกรรมของนักเรียนอีกด้วย (Sergiovanni & Carver, 1980) ทั้งนี้เพราะผู้บริหารสถานศึกษาเป็นกลไกสำคัญและมีอิทธิพลสูงสุดต่อคุณภาพของผลลัพธ์ที่ได้จากระบบการศึกษาประสิทธิภาพของการบริหารและประสิทธิผลของสถานศึกษา นักวิชาการหลายท่านมีความเห็นตรงกันว่าความสำเร็จหรือความล้มเหลวทางการศึกษานั้นขึ้นอยู่กับผู้บริหารส่วนหนึ่ง ดังนั้น ผู้บริหารจึงเป็นตัวแปรสำคัญในด้านการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพผู้บริหารสถานศึกษาในยุคใหม่ในศตวรรษที่ 21 จึงต้องมีความรู้ ความสามารถ ทักษะและประสบการณ์ทางการบริหารการศึกษาเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้ทันสมัยเหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงของโลก ผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ต้องมีคุณลักษณะที่โดดเด่น มีทักษะและบทบาทในการบริหารการเปลี่ยนแปลงให้ได้อย่างมีประสิทธิภาพการใช้ข้อมูลและสารสนเทศเพื่อใช้ในการกำหนดยุทธศาสตร์และนำไปสู่การปฏิบัติในอนาคต ซึ่งพฤติกรรมการบริหารเป็นการแสดงออกซึ่งสภาวะผู้นำโดยการกระทำ และการปฏิบัติหน้าที่ของผู้บริหารมีจุดมุ่งหมายเพื่อสร้างความร่วมมือร่วมใจสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของผู้ใต้บังคับบัญชาให้ปฏิบัติงานได้สำเร็จบรรลุตามเป้าหมายขององค์การอย่างมีคุณภาพ โดยพฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารโรงเรียน เป็นองค์ประกอบที่สำคัญของการเป็นผู้บริหาร พฤติกรรมการบริหารจะแสดงออกอย่างไรนั้นขึ้นอยู่กับลักษณะของผู้บริหารแต่ละคนในการใช้พฤติกรรมเพื่อทำให้ผู้ใต้บังคับบัญชายอมรับและปฏิบัติตาม ก่อให้เกิดความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูเพราะความพึงพอใจของครูเป็นส่วนสำคัญที่จะส่งเสริมให้งานตามบรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ได้ (ชุดิถายณ์ ทอทับ, 2560: 20)

ประสิทธิผลของโรงเรียนเป็นความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาในการใช้ความรู้ความสามารถในการทำงานด้านกระบวนการบริหารจัดการเรียนการสอนการนิเทศภายในโรงเรียน การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในแผนกลยุทธ์การดำเนินงานของโรงเรียน หรือตามขอบข่ายงาน ทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป ในการ

บริหารงานของโรงเรียน (นิชนันท์ ราวิน, 2560: 41) การวัดประสิทธิผลโรงเรียนนั้นจึงอาจทำได้โดยการประเมินความสำเร็จจากการบริหารงานทั้ง 4 งาน โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักนายกรัฐมนตรี (2553: 14) และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาระดับพื้นฐาน (2556: 49 - 104) ได้ระบุขอบข่ายในการบริหารงานในสถานศึกษา โดยเป็นไปในทิศทางเดียวกันคือมีการบริหารงานภายใต้ขอบข่ายการบริหาร 4 ฝ่าย ได้แก่ 1. การบริหารงานวิชาการ 2. การบริหารงานงบประมาณ 3. การบริหารงานบุคคลและ 4. การบริหารงานทั่วไป

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 มีหน้าที่ดำเนินการตามภารกิจ ปริมาณ และคุณภาพการจัดการศึกษา โดยมีวิสัยทัศน์ (Vision) เพื่อสร้างคุณภาพผู้เรียน สู่วัฒนธรรมยุคใหม่ที่ยั่งยืน และเป้าหมายเพื่อ 1. ผู้เรียน เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ คิดริเริ่มและสร้างสรรค์นวัตกรรม มีความรู้ มีทักษะและคุณลักษณะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 มีสุขภาพที่เหมาะสมตามวัย มีความสามารถในการพึ่งพาตนเอง และปรับตัวต่อเป็นพลเมืองและพลโลกที่ดี 2. ผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษกลุ่มชาติพันธุ์ กลุ่มผู้ด้อยโอกาส และกลุ่มที่อยู่ในพื้นที่ห่างไกลทุรกันดารได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง เท่าเทียม และมีคุณภาพ พร้อมก้าวสู่สากล ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 3. ครู เป็นผู้เรียนรู้ มีจิตวิญญาณความเป็นครู มีความมุ่งมั่นทางวิชาการและมีทักษะการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายตอบสนองผู้เรียนเป็นรายบุคคลเป็นผู้สร้างสรรค์นวัตกรรม และทักษะในการใช้เทคโนโลยี 4. ผู้บริหารสถานศึกษามีความเป็นเลิศส่วนบุคคล คิดเชิงกลยุทธ์และนวัตกรรม มีภาวะผู้นำทางวิชาการ มีสำนึกความรับผิดชอบ (Accountability) และการบริหารแบบรวมมือ 5. สถานศึกษา ความเป็นอิสระในการบริหารงานและการจัดการเรียนรู้ ร่วมมือกับชุมชนภาคเอกชน และผู้เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาระดับพื้นที่ จัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนเพื่อการเรียนรู้ในทุกมิติ เป็นโรงเรียนนวัตกรรม 6. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มีการบริหารงานเชิงบูรณาการ เป็นสำนักงานแห่งนวัตกรรมยุคใหม่ ใช้ข้อมูลสารสนเทศและการวิจัยและพัฒนา ในการขับเคลื่อนคุณภาพ กำกับติดตาม ประเมินและรายงานผลอย่างเป็นระบบและ 7. สำนักงานส่วนกลาง ปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมการทำงาน โดยกระจายอำนาจการบริหารงานและการจัดการศึกษาให้สถานศึกษาบริหารเชิงบูรณาการ มีระบบข้อมูลสารสนเทศที่มีประสิทธิภาพ กำกับติดตาม ประเมินผล และการรายงานผลอย่างเป็นระบบใช้วิจัยและนวัตกรรมในการขับเคลื่อนคุณภาพ

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ซึ่งจะทำให้ทราบว่าผู้บริหารสถานศึกษามีพฤติกรรมอยู่ในระดับใดและการ

ปฏิบัติงานของครูอยู่ในระดับใด รวมทั้งศึกษาพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ผลการวิจัยคาดว่าจะมีประโยชน์เป็นแนวทางในการวางแผนเพื่อเสริมสร้างสนับสนุนและปรับปรุงพฤติกรรมผู้บริหารสถานศึกษาและเป็นแนวทางในการพัฒนาการปฏิบัติงานของครู และการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1
2. เพื่อศึกษาการปฏิบัติงานของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1
3. เพื่อศึกษาพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1

การทบทวนวรรณกรรม

1. แนวคิดเกี่ยวกับผู้บริหารสถานศึกษา
2. พฤติกรรมผู้บริหารสถานศึกษา
3. การปฏิบัติงานของครู
4. บริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการหรือหัวหน้าฝ่ายบริหารงานบุคคลและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 จำนวน 568 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในครั้งนี้ ได้แก่ ผู้กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการหรือหัวหน้าฝ่ายบริหารงานบุคคลและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 จำนวน 226 คน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างเป็น 2 ขั้นตอน โดยขั้นตอนที่ 1 สุ่มจำนวนโรงเรียน 25 โรงเรียน โดยการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน (Proportion Stratified Sampling) โดยใช้ขนาดของโรงเรียนเป็นเกณฑ์ในการแบ่ง และขั้นตอนที่ 2 ใช้การสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ในการสุ่มจำนวนครู จากโรงเรียนในแต่ละขนาด

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งประกอบด้วย สถานภาพในการดำรงตำแหน่ง ประสบการณ์การปฏิบัติงาน มีลักษณะเป็นแนวตรวจสอบรายการ (Check List)

2.2 แบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 มีจำนวน 7 ด้าน มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า มี 5 ระดับ (Rating Scale) คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

2.3 แบบสอบถามเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 มีจำนวน 3 ด้าน มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า มี 5 ระดับ (Rating Scale) คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ระดับ 5 คะแนน หมายถึง พฤติกรรมผู้บริหาร/การปฏิบัติงานของครูในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 คะแนน หมายถึง พฤติกรรมผู้บริหาร/การปฏิบัติงานของครูในระดับมาก

ระดับ 3 คะแนน หมายถึง พฤติกรรมผู้บริหาร/การปฏิบัติงานของครูในระดับปานกลาง

ระดับ 2 คะแนน หมายถึง พฤติกรรมผู้บริหาร/การปฏิบัติงานของครูในระดับน้อย

ระดับ 1 คะแนน หมายถึง พฤติกรรมผู้บริหาร/การปฏิบัติงานของครูในระดับน้อยที่สุด

3. การสร้างเครื่องมือในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบสอบถามซึ่งเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ตามขั้นตอนต่อไปนี้ 1. ศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร ตำรา บทความวิชาการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 2. ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามที่มีเนื้อหาครอบคลุมพฤติกรรมผู้บริหารสถานศึกษาและการปฏิบัติงานของครู แล้วกำหนดคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ชนิด 5

ระดับ 3. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try-out) กับผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 30 คน 4. นำแบบสอบถามที่ทดลองใช้ไปหาคุณภาพของเครื่องมือโดยนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (reliability) ของแบบสอบถาม ดังนี้ การวิเคราะห์หาค่าอำนาจการจำแนกรายข้อและรวมทั้งฉบับโดยใช้ค่าสหสัมพันธ์อย่างง่ายแบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation) ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (item-total correlation) เพื่อวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นโดยวิธีหาสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient of alpha) ของครอนบาค (Cronbach) ซึ่งพบว่า 1. แบบสอบถามพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา มีค่าความเชื่อมั่น 0.85 2) 2. แบบสอบถามการปฏิบัติงานของครูมีค่าความเชื่อมั่น 0.893

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้ 1. ขอนหนังสือจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยปทุมธานี ให้ออกหนังสือขอความร่วมมือไปยังผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 เพื่อขอเก็บรวบรวมข้อมูลจากโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 2. ผู้วิจัยขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถามให้กับกลุ่มตัวอย่าง โดยการตอบแบบสอบถามให้ผู้ตอบใช้วิธีสแกน QR-Code ที่ปรากฏอยู่ในเอกสารแบบสอบถามนั้นส่ง ซึ่งผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาทั้งหมด จำนวน 226 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปซึ่งสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลมีรายละเอียด ดังนี้ 1. วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งประกอบด้วย สถานภาพการดำรงตำแหน่ง ประสบการณ์การปฏิบัติงาน โดยการหาความถี่ (frequency) และค่าร้อยละ (percentage) 2. วิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 โดยใช้ค่าเฉลี่ย (mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard Deviation) 3. วิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 โดยใช้ค่าเฉลี่ย (mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard Deviation) และ 4. วิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมผู้บริหารสถานศึกษามี

ความสัมพันธ์กันทางบวกกับการปฏิบัติงานของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson's correlation coefficient)

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

6.1 สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ (frequency) และค่าร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย (mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard Deviation)

6.2 สถิติเชิงอนุมาน ได้แก่

(1) ทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1 พฤติกรรมผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 อยู่ในระดับมาก ใช้สถิติเพื่อค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยยึดเกณฑ์ค่าเฉลี่ย (Mean) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายถึง พฤติกรรมผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึง พฤติกรรมผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง พฤติกรรมผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึง พฤติกรรมผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง พฤติกรรมผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อยที่สุด

(2) ทดสอบสมมติฐานข้อที่ 2 การปฏิบัติงานของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 อยู่ในระดับมาก ใช้สถิติเพื่อค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยยึดเกณฑ์ค่าเฉลี่ย (Mean) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายถึง การปฏิบัติงานของครูอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึง การปฏิบัติงานของครูอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง การปฏิบัติงานของครูอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึง การปฏิบัติงานของครูอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง การปฏิบัติงานของครูอยู่ในระดับน้อยที่สุด

(3) ทดสอบสมมติฐานข้อที่ 3 พฤติกรรมผู้บริหารสถานศึกษาและการปฏิบัติงานของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 มีความสัมพันธ์กันทางบวก ใช้การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายแบบเพียร์สัน (Pearson's Product – Moment Correlation Coefficient) และมีเกณฑ์ในการแปลความหมาย ดังนี้

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.90 ขึ้นไป หมายถึง มีความสัมพันธ์ ระดับสูงมาก

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.70 - 0.89 หมายถึง มีความสัมพันธ์ ระดับสูง

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.30 - 0.69 หมายถึง มีความสัมพันธ์ ระดับปานกลาง

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.00 - 0.30 หมายถึง มีความสัมพันธ์ ระดับต่ำ

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ต่ำกว่า 0.00 หมายถึง ไม่มีความสัมพันธ์เชิงเส้นตรง

ผลการวิจัย

กลุ่มตัวอย่าง ที่ดำรงตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 11.06 และครูผู้สอน จำนวน 201 คน คิดเป็นร้อยละ 88.94 กลุ่มตัวอย่างที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 27.86 ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 95 คน คิดเป็นร้อยละ 47.26 และที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 23.88 กลุ่มตัวอย่างที่มีประสบการณ์ การปฏิบัติงาน น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ 18.80 5 – 10 ปี จำนวน 122 คน คิดเป็นร้อยละ 34.80 และมากกว่า 10 ปี จำนวน 163 คน คิดเป็นร้อยละ 46.4

วัตถุประสงค์ที่ 1 เพื่อศึกษาพฤติกรรมผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ผลการวิเคราะห์ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1

ด้าน	พฤติกรรมผู้บริหารสถานศึกษา	ระดับพฤติกรรม			
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	ลำดับ
1	การมีมนุษยสัมพันธ์	4.47	0.52	มาก	2
2	การติดต่อสื่อสาร	4.42	0.53	มาก	6
3	การมีส่วนร่วม	4.48	0.51	มาก	1
4	การควบคุมการปฏิบัติงาน	4.41	0.52	มาก	7
5	การเป็นผู้นำ	4.45	0.53	มาก	3
6	การเปลี่ยนแปลง	4.44	0.54	มาก	4
7	การจูงใจ	4.43	0.58	มาก	5
รวมเฉลี่ย		4.44	0.53	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่า พฤติกรรมผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.44$, S.D. = 0.53) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย 3 ด้าน ดังนี้ ด้านการมีส่วนร่วม ($\bar{X} = 4.47$, S.D. = 0.52) และด้านการมีมนุษยสัมพันธ์ ($\bar{X} = 4.47$, S.D. = 0.52) และด้านการเป็นผู้นำ ($\bar{X} = 4.45$, S.D. = 0.53) ตามลำดับ

วัตถุประสงค์ที่ 2 เพื่อศึกษาการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ผลการวิเคราะห์ดังแสดงในตารางที่ 2

ด้าน	การปฏิบัติงานของครู	ระดับการปฏิบัติงานของครู			
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	ลำดับ
1	การปฏิบัติหน้าที่ครู	4.78	0.49	มากที่สุด	1
2	การจัดการเรียนรู้	4.69	0.52	มากที่สุด	3
3	ความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน	4.70	0.47	มากที่สุด	2
รวมเฉลี่ย		4.72	0.49	มากที่สุด	

จากตารางที่ 2 พบว่า การปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.72$, S.D. = 0.49) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านการปฏิบัติหน้าที่ครู ($\bar{X} = 4.78$, S.D. = 0.49) ความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน ($\bar{X} = 4.70$, S.D. = 0.47) และการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.69$, S.D. = 0.52) ตามลำดับ

วัตถุประสงค์ที่ 3 เพื่อศึกษาพฤติกรรมผู้บริหารสถานศึกษาและการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1

ตารางที่ 3 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมผู้บริหารสถานศึกษาที่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ผลการวิเคราะห์ดังแสดงในตารางที่ 3

ตัวแปร	X	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X ₅	X ₆	X ₇	Y	Y ₁	Y ₂	Y ₃
X	1											
X ₁	0.775**	1										
X ₂	0.894**	0.713**	1									
X ₃	0.875**	0.685**	0.752**	1								
X ₄	0.854**	0.547**	0.713**	0.773**	1							
X ₅	0.850**	0.512**	0.624**	0.723**	0.825**	1						
X ₆	0.766**	0.514**	0.450**	0.733**	0.572**	0.618**	1					
X ₇	0.834**	0.513**	0.536**	0.672**	0.623**	0.623**	0.572**	1				
Y	0.772**	0.663**	0.651**	0.724**	0.628**	0.654**	0.612**	0.524**	1			
Y ₁	0.723**	0.587**	0.634**	0.657**	0.652**	0.648**	0.536**	0.514**	0.880**	1		
Y ₂	0.714**	0.712**	0.670**	0.656**	0.581**	0.564**	0.527**	0.710**	0.929**	0.741**	1	
Y ₃	0.564**	0.531**	0.564**	0.566**	0.513**	0.562**	0.516**	0.512**	0.833**	0.651**	0.689**	1

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 3 พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมผู้บริหารสถานศึกษา (X) กับการปฏิบัติงานของครู (Y) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 โดยรวมและรายด้าน มีความสัมพันธ์กันในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผล

วัตถุประสงค์ที่ 1 เพื่อศึกษาพฤติกรรมผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ผลการศึกษาพบว่า พฤติกรรมผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญกับการกำหนดนโยบาย และแนวทางการบริหารสถานศึกษาที่ให้ครูทุกคนมีส่วนร่วม มีการควบคุม ตรวจสอบ และประเมินผลงานของครู อีกทั้งชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามที่กำหนดไว้อย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ มีการกำหนดสายงานการบังคับบัญชาที่ชัดเจนเหมาะสมกับความรู้ความสามารถของครู รวมทั้งยังมีการติดต่อสื่อสาร ประชาสัมพันธ์แจ้งข่าวสารความเคลื่อนไหวต่าง ๆ ของโรงเรียน ด้วยการที่หลากหลายทั้งบนเว็บไซต์เว็บไซต์เว็บเพจของโรงเรียน และการติดต่อสื่อสารผ่านทางไลน์ให้แก่ครูและผู้บริหารได้รับทราบ ที่สำคัญเปิดโอกาสให้ครูและชุมชนได้มีส่วนร่วมและเปิดโอกาสให้มีอิสระในการตัดสินใจ มีการกำหนดเป้าหมายที่มีความชัดเจนจึงจะสามารถบริหารสถานศึกษาให้ประสบความสำเร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับผลการวิจัยของทิพวรรณ ผสมทรัพย์ (2561: 112) ที่พบว่าพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 มีค่าเฉลี่ยโดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของธนพล สะพังเงิน (2564: 96) ที่พบว่า พฤติกรรมผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมาก

วัตถุประสงค์ที่ 2 เพื่อศึกษาการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ผลการศึกษา พบว่า การปฏิบัติงานของครูโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูได้ปฏิบัติงานเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูตามข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ พ.ศ. 2562 และครูผู้สอนในโรงเรียนมีการประเมินผลการปฏิบัติงานเป็นประจำ ทั้งการประเมินผลการปฏิบัติงานเพื่อเลื่อนเงินเดือน โดยประเมินผลภาคเรียนละ 1 ครั้ง และการประเมินผลการปฏิบัติงานเพื่อเลื่อนตำแหน่งทางวิชาการและนอกจากนี้ผู้บริหารสถานศึกษายังมีการไปนิเทศการสอนในชั้นเรียนซึ่งเป็นการนิเทศภายในและยังมีการนิเทศติดตามจากหน่วยงานต้นสังกัดอีกด้วย สิ่งเหล่านี้เป็นแรงกระตุ้นให้ครูได้มีการ

พัฒนาการทำงานของตนเองอยู่ตลอดเวลา นอกจากนี้ได้เกิดการปฏิรูปการศึกษาที่เน้นให้ครูเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง และมีการเรียนรู้จากการปฏิบัติ ทำให้ครูผู้สอนก็ต้องมีการพัฒนาวิธีการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของภัทราภา วงศ์พันธ์ (2560: 171) ที่พบว่า ประสิทธิภาพการทำงานของครูผู้สอนตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 โดยภาพรวม และรายด้านทุกด้านอยู่ระดับมากที่สุด และงานวิจัยของธนพล สะพังเงิน (2564: 105) ที่พบว่า การปฏิบัติงานของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 อยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน

วัตถุประสงค์ที่ 3 เพื่อศึกษาพฤติกรรมผู้บริหารสถานศึกษาและการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ผลการศึกษาพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมผู้บริหารสถานศึกษา (X) กับ การปฏิบัติงานของครู (Y) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 โดยรวมและรายด้าน มีความสัมพันธ์กันในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยค่าความสัมพันธ์ของด้านที่มีค่าความสัมพันธ์กันสูงที่สุด คือ ด้านการมีส่วนร่วมและด้านที่มีความสัมพันธ์ต่ำสุด คือ ด้านการจูงใจ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารมีพฤติกรรมทั้ง 7 ด้าน อยู่ในระดับมากครูผู้สอนจึงได้รับการสนับสนุนส่งเสริมและให้ความไว้วางใจจากผู้บริหารในการปฏิบัติงานในด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการปฏิบัติหน้าที่ครู การจัดการเรียนรู้และความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน ทำให้โดยภาพรวมพฤติกรรมผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานของครูอยู่ในระดับสูง ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญในการกำหนดนโยบายแนวทางการบริหารสถานศึกษาแบบมีให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมให้สถานศึกษามีประสิทธิภาพ มีการประชุมชี้แจงการดำเนินงานตามนโยบาย การควบคุมและตรวจสอบ ประเมินผลงานของครูอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนได้นำชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอตามที่กำหนดไว้ มีการกำหนดสายงานบังคับบัญชาที่ชัดเจนเหมาะสมกับความรู้ความสามารถของครู มีการติดต่อสื่อสาร แจ้งข่าวสารประชาสัมพันธ์ความเคลื่อนไหวต่าง ๆ ของโรงเรียนอย่างหลากหลายทั้งเว็บไซต์ของโรงเรียน เพจของโรงเรียนและการสื่อสารทางไลน์ให้แก่ครูและผู้ปกครองได้รับทราบให้ครูและชุมชนได้มีส่วนร่วมและมีอิสระในการตัดสินใจ มีการกำหนดเป้าหมายที่มีความชัดเจนจึงจะสามารถบริหารสถานศึกษาให้ประสบความสำเร็จได้ และในส่วนของการปฏิบัติงานของครูต้อง

เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูตามข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ พ.ศ. 2562 และในปัจจุบันครูผู้สอนในโรงเรียนมีการประเมินผลการปฏิบัติงานเป็นประจำ ทั้งการประเมินผลการปฏิบัติงานเพื่อเลื่อนเงินเดือนประจำปี โดยประเมินผลภาคเรียนละ 1 ครั้ง และการประเมินผลการปฏิบัติงานเพื่อเลื่อนตำแหน่งทางวิชาการและนอกจากนี้ผู้บริหารสถานศึกษายังมีการนิเทศชั้นเรียนเป็นการนิเทศภายในและยังมีการนิเทศติดตามจากหน่วยงานต้นสังกัดอีกด้วย ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นแรงกระตุ้นให้ครูมีการพัฒนาการทำงานของตนเองอยู่เสมอ

สรุป/ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ ดังนี้

1. ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่าพฤติกรรมผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงควรนำผลการวิจัยที่สะท้อนถึงพฤติกรรมของผู้บริหารในระดับมาก มาเป็นแนวทางในการพัฒนาและสร้างสรรค์ผู้บริหารที่มีคุณภาพต่อไป

2. ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่าการปฏิบัติงานของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าค่าเฉลี่ยรวม คือ ด้านการจัดการเรียนรู้ จึงควรจัดอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้ครูมีความรู้และมีทักษะในการจัดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารต้องนิเทศ กำกับติดตาม ตรวจสอบการจัดการเรียนรู้ของครูอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง

3. ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่าความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติงานของครูมีความสัมพันธ์ระดับสูง ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการพัฒนาพฤติกรรมอย่างต่อเนื่อง เพื่อเป็นการส่งผลต่อการพัฒนาการปฏิบัติงานของครูผู้สอน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติงานของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาและมัธยมศึกษาและในภูมิภาคอื่น

2. ควรมีการศึกษาวิธีรูปแบบการบริหารที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครูผู้สอน

เอกสารอ้างอิง

- ชุตติกาญจน์ ทองทับ. (2560). ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษากับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนในอำเภอเมืองชลบุรีสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเขต 1. ใน *วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา*. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ทิพวรรณ ผสมทรัพย์ ศิริวัฒน์ จิระเดชประไพ และทวีศิลป์ กลุณภาดล. (2561). พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2. *วารสารบริหารการศึกษา มศว.* 15, 112 - 123.
- ธนพล สะพังเงิน. (2564). ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3. ใน *วิทยานิพนธ์หลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา*. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- นิชานันท์ ราวัน. (2560). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียนสามโคก สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี. ใน *วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. ปทุมธานี*. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- พรชัย เจตามาน. (2560). *ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงศตวรรษที่ 21: ไทยแลนด์ 4.0*. เรียกใช้เมื่อ 20 มีนาคม 2567 จาก <https://www.kroobannok.com/83312>
- ภัทราภา วงศ์พันธ์. (2560). ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับ ประสิทธิภาพการทำงานของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2. ใน *วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต*. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- มงคล จิตรโสภิน. (2566). การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานเพื่อเสริมสร้างทักษะไทยแลนด์ 4.0 ของนักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย, *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยการจัดการและเทคโนโลยีอีสเทิร์น*, 20(1), 47-66.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, สำนักนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2556). *คู่มือการบริหารโรงเรียน “ในโครงการพัฒนาการบริหารรูปแบบนิติบุคคล”*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักนายกรัฐมนตรี. (2553). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2553*. กรุงเทพฯ: พรินทวาทกราฟฟิค.

Likert, R. (1967). “*The Method of Constructing and Attitude Scale,*” in *Attitude Theory and Measurement*. P.90-95. New York: Wiley & Son.

Sergiovanni, T. J. and Carver, F. D. (1980). *The New School Executive: A Theory of Administration*. (2 nd ed.). New York: Harper and Row Publishing Inc.